

Til

Menighedsråd, gravere, kirkegårdsledere, kasserere/regnskabsførere og kirkeværger.

Følgrebrev til Takstblad for 2017.

Hermed udsendes **Vejledning i takster** for 2017. Da provstiudvalget skal sikre, at der er ensartede takster på kirkegårdene i ligningsområdet, og da provstiudvalget har kompetencen til at fastsætte taksterne, går provstiudvalget ud fra, at de udsendte takster også anvendes ved de 1-årige gravstedsaftaler på **alle** kirkegårde. Taksterne i takstbladet stemmer overens med taksterne i GIAS.

Husk, at de 1-årige aftaler skal være skriftlige og underskrives for, at aftalerne er gældende. Det betyder endvidere, at **mundtligt indgåede 1-årige aftaler** om vedligeholdelse af graveren/kirkegårdslederen skal bekræftes skriftligt. En formular dertil findes på f.eks. Brandsofts kirkegårdssystem. Provstirevisoren gøres opmærksom på provstiudvalgets takster fra provstikontoret, og revisoren kontrollerer i forbindelse med revisionen, at de fastsatte takster anvendes for ydelserne på kirkegården.

Ved aftaler i GIAS er det et krav, at CVR-nummeret påføres aftaleskemaerne. På de mindre kirkegårde, hvor der er få GIAS-aftaler, kan der fås hjælp til indtastning i GIAS enten ved aftale med en nabokirkegård eller med Viborg Stift.

Ændringer af kladdepriser i GIAS for 2017 skal af provstiet indtastes inden 1. dec. 2016. **Graverne/kirkegårdslederne skal inden 1. nov. indtaste kostpriserne for lokale ydelser som kladdepriser i 2017-priser – det betyder, at alle ydelser, hvor der indgår arbejdstid, skal arbejdstiden udregnes ud fra 2017-timepris (352,38 ekskl. moms og 440,48 inkl. moms). Dette skal ske tidsnok til, at provstikontoret kan godkende ændringerne, så det er de rigtige priser, der bliver opkrævet i 2017.** Husk også at have en opdateret prisliste, som er tilgængelig for gravstedsbrugerne, så de kan orientere sig om, hvad ydelserne koster.

Alle gartneriske ydelser skal angives inkl. moms. Priser på begravelsesydelser er uden moms.

Retsgrundlaget for taksterne er Cirkulære om beregning af kirkegårdstakster fra 1. juni 2009 og Vejledning om beregning af kirkegårdstakster fra 12.02.2013. Som følge heraf følges Kirkeministeriets retningslinjer i takstbladet. Ifølge cirkulæret skal kostprisberegning ske mindst hvert 4 år. Takstudvalget har sørget for, at dette sker.

Bemærkninger til punkter i takstbladet:

Punkt 1: Erhvervelse, fornyelse og reservering af gravsteder.

Vær opmærksom på, at det er **afdødes medlemsstatus** i forhold til Folkekirken og **ikke** gravstedets status, der afgør, om der skal betales leje af gravstedet m.m.

Punkt 2: Timekostprisen.

Bemærk i øvrigt, at betaling for rydning af gravsted før gravning samt pyntning af graven og den opgravede jord er ens for folkekirkemedlemmer, ikke-folkekirkemedlemmer og valgmenighedsmedlemmer. Det skyldes, at det er en gartnerisk ydelse, der er momspligtig.

Punkt 4 og 6: Vedligehold

Der er nye regler undervejs fra Kirkeministeriet om hækklipning. Da detaljer om dette endnu ikke foreligger skriftligt fra ministeriet, vil vi tage det op i taksudvalget næste år, så det kan iværksættes fra 2018.

Punkt 7: Takster for ikke-folkekirkemedlemmers brug af kirke og kapel

Vi har indføjet, at leje af kirke el. kapel til en begravelseshandling er beregnet på længden af en normal folkekirkelig begravelse – op til en time. Det skyldes, at udlejning af kirke eller kapel til en ikke-folkekirkelig begravelse/bisættelse kan have længere varighed. I de tilfælde beregnes prisen efter den konkrete varighed. I den forbindelse gør vi opmærksom på, at brug af røgelse ved en ikke-folkekirkelig begravelse kan give et større arbejde m.h.t. udluftning og rengøring. Derfor opfordrer vi til, at menighedsrådet tager stilling til, om der må benyttes røgelse i kirken eller kapellet.

Punkt 5 og 9:

Vær opmærksom på, at såfremt det fremgår af kirkegårdsvedtægten, at der er mulighed for at reservere gravsted, **skal** der tegnes legataftale på minimum 5 år, når gravsteder reserveres og derefter evt. fornyes.

Vær også opmærksom på tilføjelsen til afsnittet om **Sløjfning af gravsteder (pkt. 5)**, at det skal fremgå af kirkegårdsvedtægten, såfremt der kræves betaling for rydning af gravstedet. Hvis ikke det

fremgår af kirkegårdsvedtægten, er sløjfning af gravsteder gratis, fordi den hænger sammen med erhvervelsen af gravstedet og **pkt. 9, Tilbud fra Gias**, hvor det er præciseret, at det ikke er tilladt at tage gebyr for at lave Gias-aftaler.

Ang. dokumentation i forbindelse med sløjfning eller andre større ændringer af et gravsted gør vi opmærksom på følgende: Der er faldet dom i en sag, hvor indehaveren af gravstedsbrevet skrev under på, at graven skulle slettes, men en anden brugsberettiget i familien var imod dette og fik byrettens medhold i, at han skulle have gravstedet stillet til rådighed. Denne dom understreger vigtigheden af, at graveren/kirkegårdslederen får indehaveren af gravstedsbrevet til at skrive under på, at beslutningen om at sløjfe graven deles af alle brugsberettigede. Der kan bruges en formulering, der lyder: *Undertegnede erklærer herved, at jeg i forhold til evt. andre brugsberettigede er bemyndiget til, og at der er enighed om at træffe ovenstående afgørelse. På familie og arvingers vegne: Sted, dato, underskrift.*

Der arbejdes på at få en dækkende formulering indføjet i Brandsoft Kirkegårdssystems dokumenter samt at få Kirkeministeriet til at foretage de nødvendige justeringer af reglerne ud fra ovennævnte dom.

Endvidere er reglen den, at enhver brugsberettiget til et gravsted har ret til at blive registreret i kirkegårdens arkiv for gravstedet. I så fald skal vedkommende også høres i forbindelse med ønske om sløjfning eller en anden større ændring af gravstedet. Hvis graveren/kirkegårdslederen har kendskab til, at der blandt de brugsberettigede er uenighed om en beslutning, rådes graveren/kirkegårdslederen til altid at forlange skriftligt svar fra vedkommende. Ved uløselig sag kontakt stiftet for vejledning.

I øvrigt bør der på kirkegårdskontorerne eller i våbenhusene være en folder, som oplyser om de forskellige gravstedstyper på den enkelte kirkegård.

Vi gør også opmærksom på vigtigheden af **sikkerhed omkring gravsten** på baggrund af en tragisk ulykke på en kommunal kirkegård, hvor et barn omkom under en gravsten, der væltede. Se kirkeministerens bemærkninger derom i meddelelse på DAP 5. sept. og Landsforeningen af Menighedsråds brev på DAP 6. sept. Hvis gravsten begynder at stå ustabil, er det vigtigt, at kirkegården stabiliserer de gravsten, kirkegården har ansvar for på gravsteder og i lapidarier. Endvidere bør kirkegården kontakte gravstedsejere, som selv passer gravstedet, hvis gravstenen bliver ustabil f.eks. ved gravsænkning.

Vejledning i takster sendes elektronisk til alle ovennævnte. Takstbladet kan i øvrigt rekvireres fra provstikontoret. Takstbladet lægges også ud på provstiets hjemmeside.

Læs i øvrigt Takstbladet grundigt, så I er opmærksomme på de ændringer, der er.

Med venlig hilsen

På provstiudvalgets vegne

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Bjarne Markussen', with a long horizontal flourish extending to the right.

Bjarne Markussen